

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 26/2019

Μεταξύ:

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ Α & Ι ELECTRIC LTD & Α & Ι SOLAR LTD - JV

Αιτητών

ν.

ΔΗΜΟΥ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ Α & Ι ELECTRIC LTD & Α & Ι SOLAR LTD - JV

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Αριστοφάνη Γεωργίου, Δικηγόρο για Αριστοφάνη Α. Γεωργίου & Συνεργάτες ΔΕΠΕ
2. Παύλο Ιασονίδη, Διευθυντή Αιτήτριας εταιρείας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΔΗΜΟΣ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Στέλλα Χ. Μαξούτη, Δικηγόρο για Τάσος Παπαδόπουλος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ
2. Χάρη Τσαγγαρίδη, Δημοτικό Γραμματέα
3. Γιάγκο Γιάγκου, Δημοτικό Μηχανικό, Πρόεδρο Επιτροπής Αξιολόγησης

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 19 Νοεμβρίου, 2019

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Με την παρούσα προσφυγή η Κοινοπραξία A & I ELECTRIC LTD & A & I SOLAR LTD - JV, («οι Αιτητές»), προσβάλλουν την απόφαση του ΔΗΜΟΥ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ («η Αναθέτουσα Αρχή») να αποκλείσει την προσφορά τους από τον διαγωνισμό 32/2018 «Προμήθεια και αντικατάσταση φωτιστικών σωμάτων οδικού φωτισμού στην επικράτεια του Δήμου Αγλαντζιάς με νέα φωτιστικά σώματα τύπου LED περιλαμβανομένης δεκαετούς συντήρησης». Η προσφορά των Αιτητών αποκλείστηκε με το αιτιολογικό της μη συμμόρφωσης με την παρ. 8.3.1.1(5)(ε) του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού και την παρ. 4.2.3 του Παραρτήματος II: Όροι Εντολής-Τεχνικές Προδιαγραφές. Ο διαγωνισμός κατακυρώθηκε στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου («ο επιτυχών») για το ποσό των €979.379,74.

Ο διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 18.07.2018, με ανοικτή διαδικασία μέσω του συστήματος e-procurement, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της κοστολόγησης του κύκλου ζωής. Τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών, μετά από παρατάσεις, καθορίστηκε η 28.09.2018. Η εκτιμώμενη αξία του έργου χωρίς ΦΠΑ καθορίστηκε σε €730,000.

Για το διαγωνισμό υποβλήθηκαν 7 προσφορές από 6 προσφοροδότες.

Μετά το άνοιγμα των προσφορών στις 28.9.2018 οι προσφορές στάλθηκαν στο Ενεργειακό Γραφείο Κύπρου για σκοπούς υποβοήθησης του έργου της Επιτροπής Αξιολόγησης και το εν λόγω γραφείο ανταποκρίθηκε με ηλεκτρονικά μηνύματα του ημερ. 9.11.2018 και 27.11.2018.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης κατά το πρώτο Στάδιο (Έλεγχος Δικαιώματος και Προϋποθέσεων Συμμετοχής), έκρινε ότι η Προσφορά των Αιτητών και ακόμη δύο προσφορές ήταν άκυρες. Αναφορικά με την προσφορά των Αιτητών, αποφάσισε να σταματήσει την περαιτέρω αξιολόγηση για το λόγο ότι *«[...]δεν δηλώθηκαν Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων στην 'ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ' και για τον λόγο ότι με την απάντηση των διευκρινήσεων υποβλήθηκαν αντίγραφα κατοχής του προσόντος μεταγενέστερα της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών.»*

Η αξιολόγηση των Προσφορών για το δεύτερο στάδιο -Τεχνικό Μέρος, έγινε από το Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών το οποίο υπέβαλε στην Επιτροπή Αξιολόγησης σχετική έκθεση.

Η τελική σύσταση της Επιτροπής Αξιολόγησης προς την Επιτροπή Προσφορών ήταν για κατακύρωση της προσφοράς στον επιτυχόντα.

Ακολούθως η Επιτροπή Προσφορών σε συνεδρία της στις 23.5.2019 υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και υπέβαλε ανάλογη πρόταση στο

Συμβούλιο Προσφορών, υπό τον όρο όπως ο επιτυχών προσκομίσει την Άδεια Ενάσκησης Επαγγέλματος εντός των καθοριζομένων από τους όρους του διαγωνισμού προθεσμιών.

Το Συμβούλιο Προσφορών με απόφασή του ημερ. 23.5.2019 υιοθέτησε τις πιο πάνω εισηγήσεις και κατακύρωσε το διαγωνισμό στον επιτυχόντα.

Οι Αιτητές για ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης προβάλλουν διάφορους λόγους. Ένας από αυτούς αφορά τον αποκλεισμό της προσφοράς τους τον οποίο χαρακτηρίζουν εσφαλμένο και παράνομο. Η Αναθέτουσα Αρχή με επιστολή της ημερ. 19/12/2018, αναφέρουν, ζήτησε από τους Αιτητές αντίγραφα των πιστοποιητικών/βεβαιώσεων χειριστών ανυψωτικών μηχανημάτων για τα προτεινόμενα μέλη της ομάδας έργου και οι Αιτητές απέστειλαν τα πιστοποιητικά που ήταν σε ισχύ αφού τα προηγούμενα που δεν υποβλήθηκαν με την προσφορά τους έληξαν την 1.1.2019. Η Αναθέτουσα Αρχή ενώ είχε τη δυνατότητα να τα ζητήσει υπό μορφή διευκρινίσεων, δεν το έπραξε. Οι Αιτητές κατά την ακρόαση της υπόθεσης παρέδωσαν αντίγραφα των ληγμένων πιστοποιητικών. Η προσφορά τους ισχυρίζονται ήταν σύμφωνη με τους όρους του Διαγωνισμού. Διαζευκτικά εάν ήθελε θεωρηθεί ότι παραβιάστηκε ο όρος που αφορά τις άδειες, αυτό αποτελεί επουσιώδη απουσία αποδεικτικών των πιστοποιητικών που είχαν ούτως ή άλλως ανανεωθεί. Εν πάση περιπτώσει η Αναθέτουσα Αρχή μπορούσε εύκολα, και έπρεπε,

να επιδιώξει διευκρίνηση κατά πόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς υπήρχε έγκυρη άδεια, αφού το ζητούμενο είναι εκείνος που θα εκτελέσει το έργο να είναι αδειούχος.

Οι Αιτητές καταλήγουν ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να μη ζητήσει διευκρινίσεις είναι ανατιολόγητη και παραθέτουν σχετική νομολογία ως προς το απαραίτητο επαρκούς αιτιολογίας που πρέπει να συνοδεύει αποφάσεις αρμοδίων οργάνων (*M.PM Eurocars Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, Υπόθεση Αρ. 490/2000, Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος v. Α.Η.Κ., (2000) 3 Α.Α.Δ. 438, Ευάγγελος Χ" Κυριάκου v. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, Υπόθεση Αρ. 87/98*).

Με άλλο λόγο οι Αιτητές επικαλούνται παράνομη σύνθεση του Συμβουλίου Προσφορών λόγω έλλειψης αιτιολογίας για την απουσία από τη συνεδρία της 23.5.2019, δηλαδή της συνεδρίας που λήφθηκε η απόφαση, πέντε (5) μελών. Η επιγραμματική επίκληση προσωπικών ή επαγγελματικών υποχρεώσεων κατά τους Αιτητές χωρίς περαιτέρω στοιχεία καθιστούν αδύνατη την άσκηση δικαστικού ελέγχου ενώ η νομολογία καθορίζει ότι η αρμοδιότητα οργάνου και η νομιμότητα της σύνθεσης αποτελούν θεμελιώδη ζητήματα που άπτονται της δημόσιας τάξης.

Πέραν τούτου, οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η παρουσία δύο μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης στη συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών, χωρίς λεπτομερή εξήγηση

του λόγου της παρουσίας τους, καθιστά την σύνθεση του Συμβουλίου παράνομη. Προς υποστήριξη της θέσης τους παραπέμπουν στην *Κλ. Σωτηριάδη ν. Κυπριακής Δημοκρατίας, Προσφυγή 89/2000, ημερ. 14/3/2001.*

Αναφέρονται επίσης σε παράτυπη έγκριση των εγγράφων του διαγωνισμού. Η έγκριση αναφέρουν έγινε από την Επιτροπή Προσφορών αντί την ολομέλεια του Δημοτικού Συμβουλίου ως Αναθέτουσα Αρχή. Ανάλογη παρατυπία, ισχυρίζονται, υπήρξε και στην Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία επελέγη από την Επιτροπή Προσφορών και διορίστηκε από το Συμβούλιο Προσφορών αντί από την Αναθέτουσα Αρχή που είναι η ολομέλεια του Δημοτικού Συμβουλίου και παραπέμπουν στο άρθρο 18(1) της ΚΔΠ 104/1999. Ο διορισμός της Επιτροπής Αξιολόγησης ήταν επίσης παράτυπος διότι έγινε προτού προκηρυχθεί ο Διαγωνισμός αντί κατά το άνοιγμα των προσφορών όπως προβλέπει το άρθρο 18(1). Έγινε δε σε μη τακτική συνεδρία του Συμβουλίου Προσφορών, στις 28.6.2018 με παράνομη σύνθεση καθότι δεν προκύπτει από το πρακτικό να υπήρξε νομότυπη και εμπρόθεσμη πρόσκληση των μελών, ούτε και καταγράφονται οι λόγοι απουσίας δύο εκ των μελών του των Μ.Χ. και Λ.Ε.

Εκτενής αναφορά γίνεται από τους Αιτητές και στο θέμα της τροποποίησης των όρων του Διαγωνισμού μετά από αίτημα της ΑΗΚ. Υποστηρίζουν ότι στην Συμβουλευτική Επιτροπή η οποία υποστηρίζει το Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων

Πολιτών, Συμβούλων της Αναθέτουσας Αρχής επί τεχνικών θεμάτων του Διαγωνισμού, συμμετέχει ως μέλος και η ΑΗΚ. Από δε τους διοικητικούς φακέλους δεν προκύπτουν στοιχεία μη συμμετοχής της ΑΗΚ, τόσο στις συμβουλές για την τροποποίηση των όρων όσο και γενικότερα κατά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών στο οποίο συμμετείχε το Ενεργειακό Γραφείο Κύπρου, το οποίο ετοίμασε και σχετική μελέτη. Ακολούθως και κατά παράβαση του Νόμου, η απόφαση για έγκριση των τροποποιημένων όρων ελήφθη παράνομα από την Επιτροπή Προσφορών, αντί από το αρμόδιο όργανο δηλαδή την Αναθέτουσα Αρχή, ενώ η σύνθεση ήταν ούτως ή άλλως παράνομη, αφού στα πρακτικά δεν καταγράφεται αποχώρηση της Δημοτικού Γραμματέως από την συνεδρία πριν από τη λήψη της επίδικης απόφασης. Συνεπώς η έγκριση των τροποποιημένων όρων είναι άκυρη γεγονός που συμπαρασύρει σε ακυρότητα και την τελική απόφαση (βλ *Καραγιώργης Ανδρέας ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (1990) 3 ΑΑΔ 1669*).

Σε σχέση με την τροποποίηση των όρων 6.2.3(7)¹, 8.3.1.1(στ)² του Μέρους Α των Εγγράφων Διαγωνισμού με την οποία δόθηκε το δικαίωμα συμμετοχής στον επιτυχόντα, αυτή ισχυρίζονται έρχεται σε αντίθεση με τον κανονισμό 18 της Κ.Δ.Π.

-
- 1 «... Δικαίωμα Συμμετοχής στο διαγωνισμό έχουν και όσοι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν αίτηση για το πιστοποιητικό άδειας ενάσκησης επιχείρησης και σε περίπτωση επιτυχίας τους θα πρέπει να αποκτήσουν το πιστοποιητικό πριν την υπογραφή της σύμβασης και εντός τριάντα (30) ημερών από την ανάθεση της Σύμβασης».
  - 2 «Σε περίπτωση Οικονομικού Φορέα, ο οποίος υπέβαλε αίτηση για πιστοποιητικό εγγραφής ή άδεια ενάσκησης επιχείρησης και δεν ολοκληρώθηκε η εξέταση της, τότε θα πρέπει να υποβληθεί σχετική βεβαίωση από την Αρμόδια Αρχή ότι έχει υποβληθεί αίτηση και εξετάζεται ή άλλο έγγραφο που να βεβαιώνει την υποβολή της αίτησης πριν από την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών».

36/76 ο οποίος εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 10 του Περί Ηλεκτρισμού Νόμου Κεφ. 170 και αναφέρει ότι:

«Ουδείς μη εγγεγραμμένος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός ή Ανώτερος Τεχνικός Ηλεκτρολογίας ή Εργολήπτης Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων καθώς και μη εγγεγραμμένη επιχείρηση δύναται να μετάσχει οιασδήποτε μειοδοτικού διαγωνισμού δια την μελέτη, εκτέλεση ή λειτουργία οιασδήποτε ηλεκτρικής εγκαταστάσεως δημόσιας ή ιδιωτικής φύσεως.»

Συνεπώς, καταλήγουν, η συμμετοχή της ΑΗΚ στον διαγωνισμό απαγορευόταν η δε προσφορά της δεν έπρεπε καν να αξιολογηθεί αλλά να αποκλεισθεί από την αρχή ως άκυρη.

Οι Αιτητές προβαίνουν επίσης στον ισχυρισμό ότι ο επιτυχών δεν πληρούσε τις απαιτήσεις της παρ. 6 (Δικαίωμα και Προϋποθέσεις συμμετοχής) όρος 6.2.3 (Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες). Για τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό έπρεπε πέραν της άδειας ενάσκησης της επιχείρησης ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τουλάχιστον μία σύμβαση συνολικής αξίας εκατό χιλιάδων ευρώ για προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων οδικού φωτισμού και, μια σύμβαση συνολικής αξίας εκατό χιλιάδων ευρώ με αντικείμενο ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις (εγκατάσταση και συντήρηση). Συνεπώς ο επιτυχών έπρεπε να αποκλεισθεί.

Με βάση τον Κανονισμό 15(α) της Κ.Δ.Π. 36/76 ρητά απαγορεύεται η εκτέλεση οιασδήποτε ηλεκτρικού εργοληπτικού έργου υπό αναδόχων προμήθειας ηλεκτρισμού εκτός εάν «ούτοι κατέχωσιν άδειαν παρασχεθείσαν αυτοίς υπό της Αρχής Αδειών προς άσκησιν της επιχειρήσεως του Εργοληπτού Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων». Την εν λόγω άδεια ο επιτυχών την απέκτησε στις 29.5.2019 οπότε η οποιαδήποτε εκτέλεση ηλεκτρικού εργοληπτικού έργου πριν την 29.5.2019 ήταν παράνομη. Τα έργα αυτά έπρεπε να αγνοηθούν γιατί είχαν εκτελεστεί παράνομα.

Οι Αιτητές προβαίνουν επίσης σε ισχυρισμό για παραβίαση του ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ ΝΟΜΟΥ, Ν. 111/85 όπου, κατά την άποψη τους, σύμφωνα με το άρθρο 64(1), συμβάσεις των οποίων η διάρκεια υπερβαίνει τα πέντε έτη υπόκεινται στην έγκριση του Υπουργού, ενώ στον εν λόγω Διαγωνισμό, το έργο έχει διάρκεια 10 ετών αλλά πουθενά δεν φαίνεται στα πρακτικά της Αναθέτουσας Αρχής κατά πόσο εξασφάλισαν τέτοια έγκριση.

Η Αναθέτουσα Αρχή για το θέμα της κατ' ισχυρισμό παράνομης σύνθεσης του Συμβουλίου Προσφορών στις 23.05.2019, απαντά ως εξής. Για όλα τα μέλη του Συμβουλίου Προσφορών που απουσίαζαν καταγράφεται με λεπτομέρεια και σε πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Νομοθεσίας και Νομολογίας ο λόγος της απουσίας τους.

Σ' ότι αφορά την παρουσία στην εν λόγω συνεδρία δύο μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης των Γ.Γ. και Α.Χ. η Αναθέτουσα Αρχή απαντά ότι στο τηρηθέν πρακτικό καταγράφεται ευκρινώς και με σαφήνεια ότι στη συνεδρία τα εν λόγω πρόσωπα παρίσταντο για σκοπούς ενημέρωσης του Συμβουλίου Προσφορών και ότι αποχώρησαν πριν τη διαβούλευση για λήψη απόφασης. Οι Αιτητές ισχυρίζεται, εσφαλμένα και/ή πεπλανημένα, παραπέμπουν σε Νομολογία η οποία δεν τυγχάνει εφαρμογής, εφόσον αυτή πραγματεύεται περιπτώσεις προσώπων που δεν είχαν αποχωρήσει από συνεδρίες πριν τη λήψη της απόφασης και προς επιβεβαίωση της θέσης της παραπέμπει στο άρθρο 21(2) του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, Ν. 158(I)/1999.

Σύμφωνα με την Αναθέτουσα Αρχή ούτε ο ισχυρισμός ότι η απόφαση για έγκριση των εγγράφων του Διαγωνισμού λήφθηκε παράνομα και αντικανονικά ευσταθεί. Ο ισχυρισμός αυτός αναφέρει εγείρεται υπό την πεπλανημένη αντίληψη ότι στην παρούσα διαδικασία τυγχάνουν εφαρμογής οι περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικοί) Κανονισμοί του 1990, Κ.Δ.Π. 104/1999, οι οποίοι έχουν καταργηθεί. Οι εν λόγω Κανονισμοί αντικαταστάθηκαν με την Κ.Δ.Π. 71/2004, η οποία επίσης καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από την Κ.Δ.Π. 201/2007. Όσον αφορά όμως τον παρόντα Διαγωνισμό, εφαρμογής τυγχάνουν οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων, Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Δημοτικοί) Κανονισμοί του 2012, Κ.Δ.Π. 243/2012 και όχι οι περί του

Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Οργανισμοί Δημοσίου Δικαίου και Κοινότητες) Κανονισμοί του 2012, Κ.Δ.Π. 242/2012. Συνεπώς την αρμοδιότητα έγκρισης των εγγράφων του Διαγωνισμού, σύμφωνα με τον Καν. 9 της Κ.Δ.Π. 243/2012 έχει:

«το Συμβούλιο Προσφορών το οποίο συστήνει, μόνιμη ή προσωρινή για το συγκεκριμένο διαγωνισμό, Επιτροπή Προσφορών, από τα μέλη του, για έγκριση των εγγράφων του διαγωνισμού, μελέτη των εκθέσεων αξιολόγησης των προσφορών που ετοιμάζονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης σύμφωνα με τον Κανονισμό 31, και [...]»

Λανθασμένη επίσης θεωρεί η Αναθέτουσα Αρχή την επίκληση της καταργηθείσης ΚΔΠ 104/1999 σε σχέση με το διορισμό της Επιτροπής Αξιολόγησης. Ο διορισμός της ισχυρίζεται έγινε στη βάση του Καν. 14(1) της ΚΔΠ 243/2012 η οποία ισχύει σήμερα.

Η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρεται επίσης στο ζήτημα της σύνθεσης του Συμβουλίου Προσφορών στη συνεδρία ημερομηνίας 28/06/2018, λόγω δήθεν αδικαιολόγητης απουσίας δύο εκ των μελών του και χωρίς να προκύπτει η εμπρόθεσμη πρόσκλησή τους. Προς τούτο, η Αναθέτουσα Αρχή επεσύναψε στην γραπτή αγόρευση της σχετικές προσκλήσεις καθώς και δηλώσεις εκ μέρους των δύο μελών που απουσίαζαν, οι οποίες είναι καταχωρημένες σε γενικό διοικητικό φάκελο του Δήμου για τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου.

Σ' ότι αφορά τον αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών η Αναθέτουσα Αρχή με αναφορά στους όρους 4.2.3 του Μέρους Α - Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων, 8.3.2.6. του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς, υπό τον τίτλο Περιεχόμενα Υποφακέλου «Τεχνικό Μέρος, 8.3.1.1.5(ε) του Μέρους Α: Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς, υπό τον τίτλο Περιεχόμενα Υποφακέλου «Τεχνικό Μέρος» υποστηρίζει το νόμιμο του αποκλεισμού της.

Οι Αιτητές υποδεικνύει στην προσφορά τους δεν δήλωσαν αλλά ούτε και συμπεριέλαβαν στην Ομάδα Έργου οποιαδήποτε πρόσωπα ως Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων ούτε υπέβαλαν με την προσφορά τους τα απαιτούμενα πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις για την εκπαίδευση των προσώπων που θα εκτελέσουν τις εργασίες των Χειριστών Ανυψωτικών Μηχανημάτων. Η Επιτροπή Αξιολόγησης διαπίστωσε το πιο πάνω και ζήτησε από τους Αιτητές όπως υποβάλουν, μεταξύ άλλων, αντίγραφα των Πιστοποιητικών / Βεβαιώσεων των Χειριστών Ανυψωτικών Μηχανημάτων, σύμφωνα με την παράγραφο 8.3.1.1.(5)(ε) του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού. Κατά την Αναθέτουσα Αρχή και, προς διασφάλιση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσφοροδοτών, όλα τα έγγραφα όφειλαν να έχουν ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς, ήτοι 28.09.2018 ή προγενέστερα αυτής. Οι Αιτητές απέστειλαν αντίγραφα ορισμένων Πιστοποιητικών / Βεβαιώσεων για συγκεκριμένα πρόσωπα της Ομάδας Έργου τα οποία όμως δεν είχαν δηλωθεί ως Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων με ημερομηνία έκδοσης

την 02.01.2019 δηλαδή ισχύος μεταγενέστερης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών. Τα Πιστοποιητικά / Βεβαιώσεις που υποβλήθηκαν με τις διευκρινίσεις αφορούσαν και δύο (2) πρόσωπα τα οποία δεν περιλαμβάνονταν καν στην προσφορά των Αιτητών, γεγονός το οποίο συνιστά ανεπίτρεπτη και εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς τους.

Ως αποτέλεσμα, η Επιτροπή Αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη θέση του Γενικού Λογιστηρίου, ομόφωνα εισηγήθηκε ότι η προσφορά των Αιτητών ήταν άκυρη και συνεπώς, η περαιτέρω αξιολόγησή της έπρεπε να σταματήσει, για δύο λόγους. Πρώτον γιατί κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς τους στην «Ομάδα Έργου» δεν είχαν δηλωθεί καθόλου Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων και δεύτερο, επειδή υποβλήθηκαν εκ μέρους των Αιτητών εκ των υστέρων αντίγραφα κατοχής των προσόντων, μεταγενέστερης όμως ημερομηνίας από αυτήν της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών και μάλιστα για πρόσωπα καινούργια τα οποία δεν περιλαμβάνονταν σε οποιοδήποτε σημείο της προσφοράς των Αιτητών. Τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η Αναθέτουσα Αρχή έπρεπε να συμπεράνει ότι τα πιστοποιητικά που υποβλήθηκαν αποτελούσαν ανανέωση υφιστάμενων αλλά ληγμένων πιστοποιητικών τον απορρίπτει και ισχυρίζεται ότι ο πρώτος λόγος αποκλεισμού των Αιτητών, δηλαδή η απουσία δήλωσης Χειριστών Ανυψωτικών Μηχανημάτων στην «Ομάδα Έργου», και τον οποίο οι Αιτητές δεν απαντούν, αποτελεί από μόνος του λόγο αποκλεισμού της προσφοράς τους.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει επίσης ως γενικούς και αόριστους τους ισχυρισμούς περί αναιτιολόγητης απόφασης, παραπέμποντας στην *Μκ Prosopsis Ltd v. Δημοκρατίας*, Υπόθ. αρ. 76/2015, ημερ. 16 Σεπτεμβρίου 2019.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για τροποποίηση των όρων του Διαγωνισμού πάσχει, προβάλλει τη θέση ότι οι Αιτητές στερούνται εννόμου συμφέροντος να εγείρουν το θέμα αυτό από τη στιγμή που υπέβαλαν ανεπιφύλακτα προσφορά. Ως αποκλεισθέντες, τον μοναδικό ισχυρισμό που μπορούν να εγείρουν είναι κατά πόσον η προσφορά τους ήταν εντός των όρων και προδιαγραφών του Διαγωνισμού και παραπέμπει στην *Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών v. Εταιρείας EL.NI.A. Kokkinos Ltd*, Αναθεωρητική Έφεση αρ. 105/2011, ημερ. 3.2.2017.

Ταυτόχρονα, η Αναθέτουσα Αρχή προβάλλει τη θέση ότι η σχετική τροποποίηση των όρων του Διαγωνισμού ήταν καθόλα νόμιμη, αφού βάσει του περί Ηλεκτρισμού Νόμου, Κεφ. 170, του περί της Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003, Ν. 122(I)/2003, των περί Ηλεκτρισμού Κανονισμών και της Κ.Δ.Π. 70/2005 σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του περί της Ανάπτυξης Ηλεκτρισμού Νόμου, Κεφ. 171, ο επιτυχών είχε και έχει το δικαίωμα να διεξάγει αυτού του είδους εργασίες, ο δε επικαλούμενος από τους Αιτητές Κανονισμός 18 της Κ.Δ.Π. 36/76, ως κατώτερης τυπικής ισχύος, δεν μπορεί να υπερισχύσει του άρθρου 12 του Κεφ. 171.

Ως προς τον ισχυρισμό των Αιτητών για εμπλοκή του επιτυχόντα κατά την ετοιμασία των εισηγήσεων του Ενεργειακού Γραφείου, η Αναθέτουσα Αρχή τονίζει ότι πρόκειται για ατεκμηρίωτο και αόριστο ισχυρισμό καθότι μέσα από το διοικητικό φάκελο δεν αποδεικνύεται ότι το Ενεργειακό Γραφείο για σκοπούς ετοιμασίας των εισηγήσεων του στα πλαίσια του Διαγωνισμού συμβουλευτήκε τη συμβουλευτική επιτροπή στην οποία όντως συμμετέχει ο επιτυχών, ούτε και αποδεικνύεται ότι αυτός συμμετείχε σε τέτοια συμβουλευτική επιτροπή.

Τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι οι συμβάσεις που αναλάμβανε ο επιτυχών πριν την απόκτηση της εν λόγω Άδειας θεωρούνται παράνομες και έπρεπε να αγνοηθούν, η Αναθέτουσα Αρχή τον απορρίπτει ως απαράδεκτο. Μοναδικό επίδικο θέμα ισχυρίζεται στην παρούσα προσφυγή δεν μπορεί να είναι οτιδήποτε άλλο από το νόμιμο ή μη του αποκλεισμού των Αιτητών. Ο επιτυχών είχε και έχει κάθε δικαίωμα εκ του Νόμου να διεξάγει και να εκτελεί τέτοιας φύσεως εργασίες και συνεπώς, καθίσταται πρόδηλο ότι οι προηγούμενες συμβάσεις που είχαν εκτελεσθεί εκ μέρους της ήταν απολύτως νόμιμες.

Αβάσιμο θεωρεί και τον ισχυρισμό των Αιτητών περί παραβίασης του άρθρου 64(1) του περί Δήμων Νόμου, Ν. 111/85, επειδή η διάρκεια του διαγωνισμού υπερβαίνει τα 5 έτη και κατ' ισχυρισμό δεν υπάρχει έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου. Πρόκειται για αόριστους, ασαφείς και γενικούς ισχυρισμούς, όπου τυγχάνει

εφαρμογής το δόγμα της απαγόρευσης της ταυτόχρονης επιδοκιμασίας και αποδοκιμασίας της διαδικασίας. Στην ουσία βάλλεται η εγκυρότητα του ίδιου του Διαγωνισμού και καταλήγει ότι ο ισχυρισμός είναι αλυσιτελής καθότι δεν θα είναι επωφελής προς τους Αιτητές η επιδίωξη των οποίων δεν μπορεί να είναι άλλη από τη διεκδίκηση της κατακύρωσης του επίδικου Διαγωνισμού στους ίδιους.

Κατά την ενώπιον μας συζήτηση της υπόθεσης οι Αιτητές δέχθηκαν ότι δύο πρόσωπα οι Γ.Γ. και Μ.Κ. δεν είχαν δηλωθεί στο Έντυπο 10 ως ηλεκτρολόγοι αλλά όταν τους ζητήθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή να υποβάλουν πιστοποιητικά τα απέστειλαν και γι' αυτούς. Με τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων δεν τους είχε αναφερθεί ότι δεν υπέβαλαν χειριστές ανυψωτικών μηχανημάτων.

Απαντώντας στον ισχυρισμό της Αναθέτουσας Αρχής ότι δεν σχολιάζουν τον 2^ο λόγο αποκλεισμού τους ισχυρίζονται ότι αυτός δεν τους κοινοποιήθηκε αλλά και ούτε όταν επιθεωρούσαν τους διοικητικούς φακέλους υπήρχε σ' αυτούς πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης γι' αυτό και στηρίχθηκαν στο λόγο που τους γνωστοποιήθηκε με την επιστολή ημερ. 27.5.2019 όπου γίνεται αναφορά μόνο στο ότι τα πιστοποιητικά είχαν μεταγενέστερη ημερομηνία από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

Θα εξετάσουμε πρώτα τους ισχυρισμούς των Αιτητών σε σχέση με τον αποκλεισμό τους.

Οι σχετικοί με το ζήτημα του αποκλεισμού της προσφοράς των Αιτητών όροι είναι οι εξής 4.2 του Παραρτήματος ΙΙ, Όροι Εντολής Τεχνικές προδιαγραφές:

«4.2 Βασικά στελέχη της Ομάδας Έργου

4.2.1 Βασικός εμπειρογνώμονας 2: Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

[...]

Θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον 8 χρόνια εμπειρία σε μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες κατηγορίες έργων:

- Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις
- Συντήρηση ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων
- Έργα οδικού φωτισμού
- Γενικότερα έργα Δημόσιου φωτισμού (πάρκα, πλατείες και πεζόδρομους)

4.2.2 Βασικοί Εμπειρογνώμονες 3: Ηλεκτρολόγοι

Τουλάχιστον τέσσερις (4) εμπειρογνώμονες των οποίων τα προσόντα θα πρέπει να ικανοποιούν τις πρόνοιες των περί Ηλεκτρισμού Κανονισμών, για εκτέλεση της προβλεπόμενης από το Διαγωνισμό εργασίας του έργου, ή εφόσον τα πρόσωπα είναι εγκατεστημένα εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας, να είναι εγγεγραμμένοι σε αντίστοιχο επαγγελματικό μητρώο της χώρας προέλευσής τους. Για τα Κράτη Μέλη, της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα επαγγελματικά μητρώα προσδιορίζονται στο Παράρτημα ΧΙ του Ν.73(Ι)/2016.

Για τους Βασικούς Εμπειρογνώμονες 3, ο Ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει τα πιστοποιητικά εξουσιοδότησης στο εναέριο δίκτυο χαμηλής τάσης από το Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ), η έκδοση των οποίων θα συμμορφώνεται με τα όσα καθορίζονται στο **Επισυναπτόμενο ΙΙ – Απαιτήσεις ΔΣΔ**, είτε κατά την υπογραφή της Σύμβασης είτε το συντομότερο δυνατό αμέσως μετά την υπογραφή, αλλά απαραίτητως πριν την έναρξη των εργασιών αντικατάστασης των φωτιστικών και όχι πέραν του ενός (1) μήνα, από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης.

4.2.3. Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων

*Ο αριθμός των χειριστών ανυψωτικών μηχανημάτων πρέπει να είναι τουλάχιστον τέσσερις (4) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραγράφου 6 του **Επισυναπτόμενου 3**. Η εκπαίδευση των προσώπων αυτών πρέπει να επιβεβαιώνεται γραπτώς με πιστοποιητικό ή βεβαίωση παρακολούθησης σχετικού προγράμματος εκπαίδευσης.*

Νοείται ότι οι χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων μπορεί να είναι τα ίδια πρόσωπα με τους βασικούς εμπειρογνώμονες 3.»

«6.2.3 Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες

Για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν τις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες:

[...]

*3. Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα τελευταία **τρία (3) έτη**, τουλάχιστον:*

- Μία σύμβαση **συνολικής αξίας εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000)** για Προμήθεια και Εγκατάσταση Φωτιστικών Σωμάτων Οδικού Φωτισμού ή Δημόσιου εξωτερικού φωτισμού (φωτισμός πάρκων, πλατειών και πεζόδρομων κλπ) **και***
- Μία σύμβαση **συνολικής αξίας εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000)** με αντικείμενο τις Ηλεκτρολογικές Εγκαταστάσεις (εγκατάσταση και συντήρηση).*

Η έννοια του όρου «ολοκληρώσει» σημαίνει κατά ποσοστό υλοποίησης της σύμβασης τουλάχιστον 80%.

[...]

7. Για να δικαιούται κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κοινοπραξία φυσικών και/ή νομικών προσώπων να συμμετάσχει στο διαγωνισμό θα πρέπει να:

- α. κατέχουν έγκυρο πιστοποιητικό εγγραφής ή έγκυρη άδεια ενασκήσεως της επιχείρησης για ανάληψη εργασιών εγκατάστασης ή και εργασιών συντήρησης ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και συσκευών, σύμφωνα με τους περί Ηλεκτρισμού Κανονισμούς, η οποία να καλύπτει το ολικό εγκατεστημένο φορτίο του Έργου, που είναι 150ΧΒΑ (kVA).

Δικαίωμα Συμμετοχής στο διαγωνισμό έχουν και όσοι οικονομικοί φορείς υπέβαλαν αίτηση για το πιστοποιητικό άδειας ενάσκησης επιχείρησης και σε περίπτωση επιτυχίας τους θα πρέπει να αποκτήσουν το πιστοποιητικό πριν την υπογραφή της σύμβασης και εντός τριάντα (30) ημερών από την ανάθεση της Σύμβασης».

«8.3.1 Περιεχόμενα Υποφακέλου «Προϋποθέσεις Συμμετοχής» του Μέρους Α Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς

[...]

8.3.1.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής

[...]

5. Για την πιστοποίηση των τεχνικών και επαγγελματικών ικανοτήτων του Προσφέροντα, της παραγράφου 6.2.3, τα ακόλουθα στοιχεία:

[...]

- ε. Αναλυτικά Βιογραφικά Σημειώματα των στελεχών που πρέπει να περιλαμβάνονται στην Ομάδα Έργου σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Ενότητα 4 του Παρατήματος II ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ των Εγγράφων του Διαγωνισμού. Τα βιογραφικά σημειώματα θα πρέπει να συνταχθούν σε τυποποιημένη μορφή, σύμφωνα με το υπόδειγμα (Έντυπο 6) που περιλαμβάνεται στο Προσάρτημα των Εγγράφων Διαγωνισμού.

στ. *Έγκυρο πιστοποιητικό εγγραφής ή έγκυρη άδεια ασκήσεως της επιχείρησης για ανάληψη εργασιών εγκατάστασης ή και εργασιών συντήρησης ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και συσκευών, σύμφωνα με τους Περί Ηλεκτρισμού Κανονισμούς, η οποία καλύπτει ηλεκτρικό φορτίο 150ΧΒΑ (kVA), ή εφόσον τα πρόσωπα είναι εγκατεστημένα εκτός της Κυπριακής Δημοκρατίας, να είναι εγγεγραμμένοι σε επαγγελματικό μητρώο της χώρας προέλευσης τους. Για τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα επαγγελματικά μητρώα προσδιορίζονται στο Παράρτημα XI του Ν. 73(Ι)/2016).*

Σε περίπτωση Οικονομικού Φορέα, ο οποίος υπέβαλε αίτηση για πιστοποιητικό εγγραφής ή άδεια ενάσκησης επιχείρησης και δεν ολοκληρώθηκε η εξέτασή της, τότε θα πρέπει να υποβληθεί σχετική βεβαίωση από την Αρμόδια Αρχή ότι έχει υποβληθεί αίτηση και εξετάζεται ή άλλο έγγραφο που να βεβαιώνει την υποβολή της αίτησης πριν από την λήξη της προθεσμίας των προσφορών».

Ο όρος 8.3.2.6 του Μέρους Α Οδηγίες προς Οικονομικούς Φορείς των εγγράφων του διαγωνισμού με τίτλο Περιεχόμενα Υποφακέλου «Τεχνικό Μέρος» προβλέπει αναλυτική παρουσίαση του τεχνικού μέρους και μεταξύ άλλων *«Περιγραφή της Ομάδας Έργου που θα αναλάβει τις εργασίες μεταφοράς, τοποθέτησης, εγκατάστασης που περιλαμβάνεται στο Προσάρτημα των Εγγράφων Διαγωνισμού (Έντυπο 10)».*

Οι Αιτητές στο Έντυπο 10 για την εγκατάσταση, συντήρηση του αντικειμένου του διαγωνισμού, δήλωσαν 10 πρόσωπα με εμπειρία σε έργα οδικού φωτισμού. Το γεγονός ότι δεν δήλωσαν χωριστά ποιοι θα είναι οι Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων από τη στιγμή που οι Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων μπορεί να είναι τα ίδια πρόσωπα με τους Βασικούς Εμπειρογνώμονες 3, Ηλεκτρολόγους

δεν τίθεται ζήτημα μη πλήρωσης του όρου 4.2.3. Ο αποκλεισμός της προσφοράς των Αιτητών για το λόγο ότι δεν δήλωσαν Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων δεν ευσταθεί. Έρχεται σε αντίθεση με τί οι όροι του διαγωνισμού απαιτούν.

Σ' ότι αφορά τον αποκλεισμό των Αιτητών για μη υποβολή των απαιτούμενων πιστοποιητικών για τους εν λόγω χειριστές παρατηρούμε τα εξής. Συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι εκ των υστέρων και σαν αποτέλεσμα διευκρινιστικών ερωτήσεων δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη πιστοποιητικά για εμπειρογνώμονες που δεν δηλώθηκαν με την προσφορά. Κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με τροποποίηση της προσφοράς. Αυτά όμως, για τους λόγους που θα εξηγήσουμε στη συνέχεια δεν τυγχάνουν εφαρμογής στην παρούσα περίπτωση. Οι Αιτητές στο Έντυπο 10 δήλωσαν μεγαλύτερο αριθμό εμπειρογνομόνων 3 από τον απαιτούμενο. Σύμφωνα με τον όρο 4.2.2 του Παραρτήματος II οι βασικοί εμπειρογνώμονες 3 είναι τέσσερεις (4) Ηλεκτρολόγοι και τέσσερεις (4) Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων. Υπάρχει όμως στον όρο προσθήκη ότι οι χειριστές μπορεί να είναι τα ίδια πρόσωπα με τους ηλεκτρολόγους. Οι Αιτητές για τις εργασίες τοποθέτησης, εγκατάστασης, δήλωσαν 8 ηλεκτρολόγους από τους οποίους οι τέσσερεις (4) σύμφωνα με τον όρο μπορούσαν να είναι οι χειριστές νοουμένου βέβαια ότι διαθέτουν το απαιτούμενο πιστοποιητικό εξ ου και η Αναθέτουσα Αρχή ζήτησε τα πιστοποιητικά των Χειριστών Ανυψωτικών Μηχανημάτων και δεν απέκλεισε την προσφορά των Αιτητών όταν διαπίστωσε ότι δεν είχαν δηλωθεί χειριστές

ανυψωτικών μηχανημάτων και ζήτησε μόνο τα σχετικά πιστοποιητικά. Δεν δεχόμαστε τη θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι όταν ζητούσε από τους Αιτητές τα πιστοποιητικά των χειριστών ανυψωτικών μηχανημάτων δεν γνώριζε ότι δεν είχαν δηλωθεί ανυψωτές. Οι Αιτητές απέστειλαν πιστοποιητικά για τους τρεις Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων. Μετά την αποστολή των πιστοποιητικών και με δεδομένο ότι υπήρχε μεγαλύτερος αριθμός ηλεκτρολόγων, που μπορούσε να ήσαν και χειριστές ανυψωτικών μηχανημάτων, δεν συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι δεν παρείχετο έδαφος για αναζήτηση περαιτέρω διευκρινίσεων, όταν μάλιστα για τους ηλεκτρολόγους συγκεκριμένο πιστοποιητικό μπορούσε να υποβληθεί πριν την έναρξη των εργασιών αντικατάστασης (όρος 4.2.2 Παράρτημα II).

Το επόμενο ζήτημα είναι κατά πόσο δικαιολογείται ο αποκλεισμός των Αιτητών επειδή τα πιστοποιητικά που υπέβαλε είναι μεταγενέστερης ημερομηνίας από την ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Η απάντηση εδώ εξαρτάται από το ουσιώδες ή μη του όρου 4.2.2 του Παραρτήματος II, Όροι εντολής - Τεχνικές Προδιαγραφές.

Υποστήριξε η Αναθέτουσα Αρχή ότι τα πιστοποιητικά τα οποία υποβλήθηκαν φέρουν ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής των προσφορών και ως εκ τούτου δεν υπήρχαν πιστοποιητικά κατά την ημερομηνία υποβολής της

προσφοράς. Ούτε με αυτό συμφωνούμε. Ζητούμενο είναι ο ανάδοχος να είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση, δηλαδή το προσωπικό που θα χρησιμοποιήσει να έχει τα απαιτούμενα πιστοποιητικά τα οποία βεβαιώνουν τις γνώσεις και τη δυνατότητα εκτέλεσης των συγκεκριμένων εργασιών κατά την εκτέλεσή τους. Η κατοχή των πιστοποιητικών σε σχέση με τους ανυψωτές δεν μπορεί παρά να υπάρχει κατά την εκτέλεση του έργου και όχι προηγουμένως. Εν πάση περιπτώσει κι' εάν ακόμη ο όρος, επειδή είναι κάτω από το κεφάλαιο Τεχνικές Προδιαγραφές, μπορούσε να θεωρηθεί κατά τη σύνταξη των όρων ουσιώδης ως προς τον χρόνο ισχύος των πιστοποιητικών, που δεν είναι αυτή η κατάληξή μας, με την τροποποίηση του όρου 6.2.3.7 του Μέρους Α κατέστη επουσιώδης. Διαφορετική αντίκρουση καταστρατηγεί την βασική αρχή του Ενωσιακού Δικαίου για ίση μεταχείριση των προσφοροδοτών. Δεν μπορεί ο προσφέρων να έχει τη δυνατότητα να παρουσιάσει την απαιτούμενη άδεια άσκησης της επιχείρησης για ανάληψη εργασιών εγκατάστασης ή και εργασιών συντήρησης ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (όρος 6.2.3.7 του Μέρους Α) πριν από την υπογραφή της σύμβασης και εντός 30 ημερών από την ανάθεσή της ενώ οι βασικοί εμπειρογνώμονες 3, Χειριστές Ανυψωτικών Μηχανημάτων να απαιτείται να την κατέχουν κατά την ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Άλλωστε και να την κατέχει την ημερομηνία υποβολής των προσφορών θα πρέπει εάν αυτή στο μεταξύ λήξει να ζητηθεί να παρουσιάσει εν ισχύ άδεια μέχρι τέλους του έργου.

Συνεπώς, η κατοχή των σχετικών πιστοποιητικών υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης αφορά τον χρόνο εκτέλεσης των εργασιών και όχι προηγουμένως. Συνεπώς τα πιστοποιητικά που υπέβαλαν οι Αιτητές δεν μπορούσαν να οδηγήσουν στον αποκλεισμό της προσφοράς τους.

Ενόψει των πιο πάνω κρίνουμε τον αποκλεισμό της προσφοράς των Αιτητών και για τους δύο λόγους εσφαλμένο.

Παρά την κατάληξη μας η οποία οδηγεί σε ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης προχωρούμε να εξετάσουμε τους ισχυρισμούς που βεβαιώνονται από τα γεγονότα και τους διοικητικούς φακέλους και τους οποίους πρόβαλαν οι Αιτητές.

Καθώς προκύπτει από το διοικητικό φάκελο και τα γεγονότα όπως τέθηκαν ενώπιόν μας με σημείωμα της Αναθέτουσας Αρχής ημερ. 28.6.2019, μετά το άνοιγμα των προσφορών στις 28.9.2019, η Επιτροπή Αξιολόγησης σε συνεδρία της την ίδια μέρα, αποφασίζει για τον τρόπο αξιολόγησης των προσφορών. Συγκεκριμένα, αποφασίζει όπως γίνει από την ίδια ο έλεγχος Δικαιώματος και Προϋποθέσεων Συμμετοχής (όρος 8.3.1.1 Μέρος Α) και η Τεχνική Αξιολόγηση (όρος 8.3.2) από το Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών.

Παρά την απόφασή της αυτή οι προσφορές αποστέλλονται προς αξιολόγηση στο Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών το οποίο με τηλεομοιότυπο ημερ. 9.11.2018

αναφέρει ότι «Μετά από τον έλεγχο όλων των Δικαιολογητικών Συμμετοχής από τους Προσφέροντες σας στέλνουμε τα ευρήματα μας και τις εισηγήσεις μας για συμπληρωματικά στοιχεία που πρέπει να ζητηθούν από τον κάθε Οικονομικό Φορέα».

Κατά την ενώπιον μας συζήτηση της υπόθεσης η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι το εν λόγω γραφείο δεν έλαβε μέρος στην αξιολόγηση των προσφορών αλλά απλά συμβούλευε την Αναθέτουσα Αρχή στη βάση του Κ. 20(1)(2) της ΚΔΠ 243/2012. Με κάθε εκτίμηση ο ισχυρισμός αυτός διαψεύδεται από τις καταγραφές στα πρακτικά τόσο της Επιτροπής Αξιολόγησης όσο και από διάφορα έγγραφα του Διοικητικού Φακέλου τα οποία εντοπίσαμε, και λυπούμαστε που το λέμε, με μεγάλη δυσκολία, αφού δεν υπάρχει ευρετήριο.

Από τα ενώπιον μας τεθέντα δεν προκύπτει κάτω από ποιες συνθήκες το Ενεργειακό Γραφείο αξιολόγησε τις προσφορές. Δεν έχουμε εντοπίσει στο φάκελο οποιαδήποτε απόφαση ότι το εν λόγω γραφείο διορίζεται για τους σκοπούς αξιολόγησης των προσφορών του διαγωνισμού, εκτός από την απόφαση της Επιτροπής Αξιολόγησης που δεν είναι αρμόδιο όργανο να αποφασίζει ποιος θα αξιολογήσει τις προσφορές. Επίσης δεν έχουμε εντοπίσει τα πρόσωπα που υπέγραψαν και υπέβαλαν την έκθεση αξιολόγησης του Ενεργειακού Γραφείου Πολιτών, να έχουν υπογράψει τις

προβλεπόμενες από το άρθρο 21(1)³ της ΚΔΠ 234/2012 δηλώσεις ευσυνείδητης και αμερόληπτης εκτέλεσης καθηκόντων.

Για το ζήτημα της ανάγκης υπογραφής των εν λόγω δηλώσεων παραπέμπουμε στο πιο κάτω απόσπασμα από την *Lella Kentonis Investment Co Ltd v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (2008) 4 ΑΑΔ 889

«Ο Κανονισμός 14 προβλέπει ότι πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους τα μέλη της Επιτροπής οφείλουν να υπογράψουν «δήλωση ευσυνειδησίας». Η συγκεκριμένη πρόνοια εκ της φύσεως της είναι σημαντική και ουσιώδης, εφόσον η καταχώρηση της δήλωσης, αποτελεί εχέγγυο αμερόληπτης κρίσης. Παράβαση της δεν μπορεί παρά να συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου, με αποτέλεσμα να επηρεάζει τη νομιμότητα της σύνθεσης και τη νόμιμη υπόσταση του οργάνου.»

το οποίο και σφραγίζει το αποτέλεσμα. Εφόσον η ανάμειξη του Ενεργειακού Γραφείου στην αξιολόγηση των προσφορών δεν συνάδει με το νόμο και οι μετέπειτα εισηγήσεις /αποφάσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης, της Επιτροπής Προσφορών, και του Συμβουλίου Προσφορών μολύνονται και συμπαρασύρονται σε ακύρωση.

---

3 *«21.- (1) Πριν από την ανάληψη των καθηκόντων τους ο Πρόεδρος και τα μέλη των αρμοδίων οργάνων και επιτροπών που συστήνονται με βάση τους παρόντες Κανονισμούς, καθώς επίσης και οι ιδιώτες σύμβουλοι ή μελετητές στους οποίους ανατίθεται η αξιολόγηση προσφορών, υπογράφουν δήλωση ότι θα εκτελούν τα καθήκοντα τους με ευσυνειδησία και αμεροληψία, χωρίς φόβο ή εύνοια και θα τηρούν απόλυτη εχεμύθεια κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.»*

Σ' ότι αφορά τον λόγο σε σχέση με την τροποποίηση του όρου 6.2.3.7 του Μέρους Α αυτός σε συμφωνία με την Αναθέτουσα Αρχή όπως και ο λόγος σε σχέση με την παραβίαση του περί Δήμων Νόμου δεν μπορεί να εξετασθεί καθότι προσκρούει στο δόγμα της επιδοκίμασίας και αποδοκίμασίας. Οι Αιτητές από τη στιγμή που αδιαμαρτύρητα υπέβαλαν την προσφορά τους εμποδίζονται εκ των υστέρων να παραπονούνται. Η κατάληξη μας αυτή αφορά και τον ισχυρισμό για ανάμιξη του Ενεργειακού Γραφείου Κυπρίων Πολιτών Συμβούλων της Αναθέτουσας Αρχής στη διαδικασία τροποποίησης του πιο πάνω όρου ως και το νόμιμο ή μη του οργάνου λήψης της απόφασης τροποποίησης του όρου.

Αβάσιμους κρίνουμε και τους ισχυρισμούς των Αιτητών οι οποίοι στηρίζονται στους περί Προσφορών του Δημοσίου (Γενικούς) Κανονισμούς του 1990, ΚΔΠ 104/1990. Στον παρόντα διαγωνισμό συμφωνούμε με την Αναθέτουσα Αρχή ότι εφαρμογής τυγχάνουν οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών (Δημοτικοί) Κανονισμοί του 2012, ΚΔΠ 243/2012 και αυτούς φαίνεται ακολούθησε η Αναθέτουσα Αρχή.

Σ' ότι αφορά τους ισχυρισμούς των Αιτητών σε σχέση με το παράνομο της σύνθεσης του Συμβουλίου Προσφορών λόγω μη δικαιολόγησης της απουσίας μελών του από τη συνεδρία της 23.5.2019 για σκοπούς καθοδήγησης της Αναθέτουσας Αρχής

παραπέμπουμε στην UCC (UNITED CLEANING CYPRUS) LTD ν. Δήμου

Έγκωμης, ημερ. 5.3.2019, όπου αναφέρονται τα εξής:

Στην Υπόθεση Αντέννα Λτδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (2013) 3 ΑΑΔ 242, σε σχέση με το ζήτημα της αιτιολογίας απουσίας μελών διοικητικού οργάνου, αναφέρονται τα εξής:

«[...] Η αρχή δικαίου παραμένει αναλλοίωτη ότι τα μέλη που συγκροτούν το συλλογικό όργανο υπέχουν υποχρέωση συμμετοχής στη σύνθεση του οργάνου εκτός όπου η απουσία τους εξ αντικειμένου κρίνεται δικαιολογημένη. Σε κάθε άλλη περίπτωση η αδικαιολόγητη απουσία μέλους συνεπάγεται παρανομία στη σύνθεση η οποία στοιχειοθετεί λόγο ακυρότητας που ανατρέχει στη ρίζα της διοικητικής διαδικασίας και συνεπώς δεν δικαιολογείται η εξέταση άλλου θέματος. Σχετική και επί παρόμοιου θέματος είναι η απόφαση του Κωνσταντινίδη, Δ. στην Αντέννα Λτδ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, Υπόθ. Αρ. 437/2008, ημερ. 4.10.2010 με την οποία συμφωνούμε».

Ενόψει των πιο πάνω η Προσφυγή επιτυγχάνει και η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται χωρίς οποιαδήποτε άλλη διαταγή.